

Európai Beruházási Bank

Csalásellenes irányelv

Az Európai Beruházási Bank tevékenységei során a tiltott magatartás megelőzésére és az attól való visszatartásra irányuló politikája

AZ EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANK TEVÉKENYSÉGÉBEN TILTOTT MAGATARTÁS MEGELŐZÉSÉRE ÉS MEGAKADÁLYOZÁSÁRA VONATKOZÓ IRÁNYELV („AZ EBB CSALÁS ELLENES IRÁNYELVE”)

- Az EBB nem tűri meg a tiltott magatartást (azaz a megvesztegetést, a csalást, az összejátszást, a kényszer alkalmazását, az igazságszolgáltatás akadályozását, a pénzmosást és a terrorizmus finanszírozását) tevékenysége, illetve működése során.
- Bejelentés tehető telefonon (a +352 4379 87441 telefonszámon), faxon (a +352 4379 64000 faxszámon) vagy e-mailben (az investigations@eib.org e-mail címen), továbbá közvetlenül az Európai Csalás Elleni Hivatalban (ECseH).

I. ELŐZMÉNYEK

1. Ez a dokumentum az Európai Beruházási Banknak a megvesztegetés, a csalás, az összejátszás, a kényszer alkalmazása, az igazságszolgáltatás akadályozása, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása (együttesen: „tiltott magatartás”) megelőzésére és megakadályozására vonatkozó irányelvét rögzíti. A jelen dokumentum az EBB 2008. áprilisi *Csalásellenes irányelvének* aktualizált változata, amely a korábbi változat helyébe lép.
2. Az EBB *Csalásellenes irányelvének* jogalapja és az EBB vizsgálati jogköre az alábbiakból fakad:
 - (i) az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 325. cikke;
 - (ii) az EBB Alapokmányának 18. cikke;
 - (iii) az Európai Parlament és a Tanács 2012. október 25-i 966/2012/EU, EURATOM rendelete;
 - (iv) az EBB Kormányzótanácsának 2004. július 27-i határozata az EBB és az Európai Csalás Elleni Hivatal (ECseH) együttműködéséről.
3. A Római Szerződéssel megalapított EBB az Európai Unió finanszírozó testülete. E minőségében a Bank az EU jogi keretei között működik, és Alapokmánya rendelkezései kötelezik, amelyek közül a 18. cikk értelmében:

„Finanszírozási műveleti során a Bank [...] biztosítja pénzeszközeinek az Unió érdekében történő lehető legésszerűbb felhasználását.”
4. Ennek megfelelően a Bank biztosítja, hogy hiteleit a hitelcélnek megfelelően használják fel. Ebben az összefüggésben a Bank arra törekszik, hogy tevékenységeiben ne forduljon elő tiltott magatartás.
5. Következésképpen a Bank mindent elkövet annak érdekében, hogy megelőzze és megakadályozza a tiltott magatartást, s amennyiben az valahol előfordul, időben és gyorsan kezelje a problémát. Ennek érdekében vizsgálati eljárásrendet kell kidolgozni.

6. E vonatkozásban, továbbá irányelveinek és eljárásainak a nemzetközi gyakorlattal való összehangolására törekedve, az EBB az alábbiakban rögzített elveket veszi figyelembe: (i) az Egyesült Nemzetek Szervezetének Korrupció Elleni Egyezményét¹; (ii) a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezetnek a nemzetközi kereskedelmi ügyletekben a külföldi hivatalos személyek megvesztegetése elleni küzdelemről szóló egyezményét²; (iii) az Európa Tanács büntetőjogi egyezményét a korrupcióról³; (iv) a Pénzügyi Akciócsoport ajánlásait⁴; és (v) a Nemzetközi Pénzintézetek Korrupcióellenes Akciócsoportjának Egységes Keretszerződését⁵.

II. ALAPELVEK

7. Az EBB irányító testületeinek tagjai és munkavállalói, az EBB projektpartnerei, szerződő felei és üzletfelei (meghatározásukat lásd a lenti 9. pontban) az EBB-vel összefüggő összes tevékenységük során kötelesek feddhetetlen magatartást tanúsítani és a legjobb teljesítményt nyújtani. Az EBB nem tűri a tiltott magatartást tevékenységei során.
8. (i) Minden tiltott magatartást haladéktalanul jelenteni kell, valamint alaposan és elfogultság nélkül ki kell vizsgálni; az elkövetőket a mértékadó irányelveknek és eljárásoknak megfelelően kell szankcionálni; megfelelő jogi intézkedésekkel pedig vissza kell fizettetni a szabálytalanul felhasznált forrásokat.
- (ii) A tiltott magatartásra vonatkozó bejelentéseket a Csaláskivizsgáló Osztály bevonásával a Bank Vizsgálati Főosztálya vizsgálja ki.
- (iii) Az EBB Csaláskivizsgáló Osztálya szoros együttműködésben dolgozik az Európai Csalás Elleni Hivatallal.

III. AZ IRÁNYELV HATÁLYA

9. Ennek az irányelvnek (politikának) a hatálya kiterjed az EBB összes tevékenységére, ideértve az EBB külső forrásbevonással támogatott projektjeit, továbbá a Bank saját számlás beszerzéseit is. Az alábbi személyek és szervezetek esnek a hatálya alá:
- az EBB Igazgatótanácsának és Igazgatási Bizottságának tagjai, az EBB munkavállalói és tanácsadói hivatali tisztségükre, rangjukra és szolgálati idejükre tekintet nélkül (a továbbiakban: „az EBB irányító testületeinek tagjai és munkavállalói”);
 - hitelfelvevők, finanszírozók, vállalkozók, alvállalkozók, tanácsadók, beszállítók, kedvezményezettek (esettől függően) és általában mindazon személyek és szervezetek, akik az EBB finanszírozásában végzett tevékenységekben vesznek részt (a továbbiakban: „projektpartnerek”);
 - azok a tanácsadók, beszállítók, szolgáltatók és más személyek és szervezetek, akiket, illetve amelyeket az EBB saját nevében bíz meg; és
 - minden olyan szerződő és egyéb fél, akiken keresztül az EBB hitelfelvételi vagy Treasury-ügyletet folytat (c. és d. együttesen: „az EBB egyéb partnerei és üzletfelei”).

¹ http://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf

² <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/oecdantibriberyconvention.htm>

³ <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/173.htm>

⁴ <http://www.fatf-gafi.org/topics/fatfrecommendations/>

⁵ <http://www.eib.org/about/documents/ifi-anti-corruption-task-force-uniform-framework.htm>

IV. MEGHATÁROZÁSOK

10. Ennek az irányelvnek az alkalmazása során tiltott magatartás a korrupció, a csalás, a kényszer alkalmazása, az igazságszolgáltatás akadályozása, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása az alábbi meghatározások szerint:⁶

- a. Korrupció: értékkel bíró bármely dolog közvetett vagy közvetlen felajánlása, juttatása, elfogadása vagy kikényszerítése a másik fél cselekményeinek tisztességtelen befolyásolása érdekében.
- b. Csalás: bármely szándékosan vagy gondatlanságból elkövetett cselekmény vagy mulasztás, ideértve a tények olyan hamis beállítását is, amely más szándékosan vagy gondatlanságból téveszt meg pénzügyi vagy más előnyök megszerzése vagy kötelezettség elkerülése érdekében⁷.
- c. Kényszer alkalmazása: közvetett vagy közvetlen károkozás vagy bántalmazás, vagy az azokkal fenyegetés, bármely fél vagy a fél tulajdonának vonatkozásában a fél tisztességtelen befolyásolása érdekében.
- d. Összejátszás: két vagy több fél tisztességtelen céllal kötött egyezsége, többek között más tisztességtelen befolyásolása érdekében.
- e. Az igazságszolgáltatás akadályozása: (a) a vizsgálat szempontjából lényeges bizonyíték szándékos megsemmisítése, meghamisítása, megváltoztatása vagy elrejtése; és/vagy valamely fél megfenyegetése, zaklatása vagy megfélemlítése annak érdekében, hogy ne hozza nyilvánosságra a vizsgálat szempontjából lényeges ügyekre vonatkozó ismereteit, illetve hogy álljon el a vizsgálat lefolytatásától; vagy (b) az EBB szerződésben rögzített vizsgálati vagy betekintési jogai vagy olyan jogok gyakorlásának akadályozása, amelyek az Európai Unió vagy tagállamainak bármely banki, szabályozói vagy vizsgáló hatóságát vagy azokkal egyenértékű más testületét megilletik bármely törvény, jogszabály vagy egyezmény alapján vagy olyan megállapodás értelmében, amelyet az EBB az ilyen törvény, jogszabály vagy egyezmény végrehajtása érdekében kötött.

A pénzmosást és a terrorizmus finanszírozását a következőképpen határozzák meg a pénzügyi rendszer pénzmosási, valamint terrorizmusfinanszírozási célokra használatának megelőzéséről szóló EK-irányelvek⁸ (a továbbiakban: „Pénzmosás elleni, illetve a terrorizmus finanszírozásának megakadályozásáról szóló irányelvek”):

- f. Pénzmosás:
 - (i) vagyon átváltása vagy átruházása annak ismeretében, hogy az bűnözői cselekményből vagy ilyen cselekményben való közreműködésből származik, a vagyon jogellenes eredetének elrejtése vagy leplezése céljából, vagy az ilyen cselekmény elkövetésében résztvevő személy tevékenysége jogi következményeinek elkerülése céljából nyújtott segítség;
 - (ii) a vagyon valódi természetének, forrásának, helyének, rendelkezésre állásának, mozgásának, a hozzáfűződő jogoknak vagy tulajdonjogának elrejtése vagy leplezése, annak ismeretében, hogy az bűnözői cselekményből vagy ilyen cselekményben való közreműködésből származik;

⁶ Az a)-d) meghatározások A csalás és a korrupció megelőzésének és megakadályozásának egységes kerete elnevezésű megállapodásban található, amelyet hét nagy nemzetközi pénzügyi intézet, köztük az EBB vezetői fogadtak el 2006 szeptemberében – lásd az 5. lábjegyzetet.

⁷ Ennek része lehet az adócsalás is.

⁸ Jelenleg a 2005/60/EK és a 2006/70/EK irányelvek; a csalásra és egyéb bűncselekményekre vonatkozó egyéb EU-jogszabályok, többek között az alábbiak az éppen hatályos módosításaikkal és kiegészítéseikkel együtt:

- a közbeszerzésről szóló 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelvek;
- a 2003/6/EK irányelv a bennfentes kereskedelemről és a piaci manipulációról; valamint
- a Tanácsnak legutóbb a Bizottság 1685/2006 rendeletével módosított 881/2002/EK rendelete a feketelistáról a Tanács 2006. május 29-i 2001/380/KKBP közös álláspontjával.

- (iii) vagyon megszerzése, birtoklása vagy használata a szerzés időpontjában annak ismeretében, hogy az bűnözői cselekményből vagy ilyen cselekményben való közreműködésből származik;
- (iv) az előző pontokban említett bármely cselekmény elkövetésében való részvétel, elkövetésére való szövetkezés, elkövetésének megkísérlése, valamint elkövetésének támogatása, pártolása, elősegítése és ajánlása.
- g. Terrorizmus finanszírozása: Ennek az irányelvnek az alkalmazásában „terrorizmus finanszírozása”: pénzeszközök bármely, közvetlen vagy közvetett módon történő rendelkezésre bocsátása vagy gyűjtése azzal a szándékkal vagy annak tudatában, hogy azt teljesen vagy részben a terrorizmus elleni küzdelemről szóló, 2002. cikkében meghatározott bűncselekmények elkövetésére fogják felhasználni.⁹

V. INTÉZKEDÉSEK A TILTOTT MAGATARTÁS MEGELŐZÉSÉRE ÉS MEGAKADÁLYOZÁSÁRA

(A) Általános rendelkezések

11. Az EUMSZ 325. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:
„Az Unió és a tagállamok küzdenek a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység ellen az e cikknek megfelelően meghozandó olyan intézkedésekkel, amelyeknek elrettentő hatásuk van, és hathatós védelmet nyújtanak a tagállamokban, valamint az Unió intézményeiben, szerveiben és hivatalaiban.”
12. Ezenkívül az EBB Alapokmánya úgy rendelkezik, hogy a Bank az Unió érdekében biztosítja forrásainak lehető legésszerűbb felhasználását.
13. Ennek megfelelően a Bank pénzügyi műveleteihez megállapított feltételeknek hatékony védelmet kell biztosítaniuk, és kellően elrettentő erejűeknek kell lenniük a tiltott magatartással szemben.
14. Különösen az EBB *Beszerezési útmutatója* tartalmaz számos olyan intézkedést, amelyeknek célja a beszerzések átláthatóságának és megkérdőjelezhetetlen tisztaságának biztosítása. Az EBB pénzügyi dokumentumainak megfelelő – szerződésben rögzített – vizsgálati és információ-hozzáférési jogokat kell biztosítaniuk a Bank és más illetékes EU-intézmények részére.

(B) Projektelbírálás és feddhetetlenségi átvilágítás

15. Az EBB elvégzi minden új szerződő fele „Ismerd meg ügyfeledet!” típusú átvilágítást, továbbá minden új műveletét is átvilágítja annak érdekében, hogy kiszűrje az esetleg felmerülő törvényességi vagy feddhetetlenségi problémákat. Az átvilágításra a Pénzmosás elleni és a terrorizmus finanszírozásának megakadályozásáról szóló

⁹ HL L 164. szám, 2008.6.10. 3. o.

Ide tartoznak a következők: személy testi épsége elleni, a testi épséget súlyosan veszélyeztető támadás; emberrablás vagy túszejtés; kormányzati létesítmény vagy közintézmény súlyos megrongálása; légi jármű, vízi jármű vagy más tömegközlekedési, illetve áruszállító eszköz hatalomba kerítése; lőfegyver, robbanóanyag, illetve nukleáris, biológiai vagy vegyi fegyver előállítás, birtoklása, megszerzése, szállítása, rendelkezésre bocsátása vagy felhasználása, veszélyes anyag kiengedése vagy tűzvész, árvíz vagy robbanás előidézése, amely emberi életet veszélyeztet; a víz- vagy áramellátásnak, illetve más létfonosságú természeti erőforrás ellátásának a megzavarása vagy megszakítása, amely az emberi életet veszélyezteti (1. cikk), terrorista csoporthoz kapcsolódó bűncselekmények (2. cikk), minősített lopás, zsarolás, hivatalos okmányok hamisítása (3. cikk); felbujtás, bűnsegély, bűncselekmények elkövetésének kísérlete 1-3. cikk (4. cikk).

irányelvek alapkövetelményei, a többi nemzetközi pénzügyi standardjai, továbbá az irányadó EBB-eljárások rendelkezései szerint kerül sor.

16. Az EBB műveleteit végző osztályai jelentik az első védvonalat a tiltott magatartás megakadályozásában projektértékelési feladatuk révén. Itt szűrik ki először az esetleg előforduló feddhetetlenségi problémákat a projektelbírálási folyamat során a potenciális szponzorokra, hitelfelvevőkre és azokra a körülményekre vonatkozó ismereteik segítségével, amelyek között a projekt megvalósul. A hitelbírálati folyamat során felmerülő feddhetetlenségi problémákat haladéktalanul jelenteni kell az EBB Törvényességi Főigazgatóságának.

17. A Törvényességi Főigazgatóság feladatai a következők: i) lényeges feddhetetlenségi vagy törvényességi probléma elbírálása; ii) a lehetséges problémamegoldások és kockázatcsökkentő intézkedések megkeresése, ha vannak; és iii) minden ilyen probléma haladéktalan jelentése:

- a Bank ügyvezetésének, hogy döntést hozhassanak arról, folytatják-e az adott üzleti kapcsolatot vagy elállnak tőle; és helyzetétől függően,
- a Csaláskivizsgáló Osztálynak további vizsgálatra a Bank irányadó eljárásrendjének megfelelően.

Az esetleg előforduló feddhetetlenségi és törvényességi problémák korai, már az értékelési szakaszban végzett kiszűrése lehetővé teszi, hogy a Bank ne alakítson ki olyan üzleti kapcsolatot, illetve ne cselekedjék olyat, ami súlyos pénzügyi és hírnévkockázatnak teszi ki, továbbá hozzájárul annak a gazdasági környezetnek az általános kikezdetlenségéhez és átláthatóságához, amelyben a Bank működik.

(C) Hitelezési műveletek az Európai Unióban

18. (i) Azokban az európai uniós országokban, amelyeknek az EBB hitelt nyújt, az átláthatóságot és a feddhetetlenséget törvény biztosítja (a beszerzési eljárások átláthatóságára konkrétan a 2004/17/EK, a 2004/18/EK, a 89/665/K és a 92/13/EK irányelvek vonatkoznak).

(ii) Az EBB részéről finanszírozott uniós beszerzési eljárásoknak meg kell felelniük az adott esetnek megfelelő fent említett irányelveknek, továbbá az EBB *Beszerzési útmutatójában* foglalt egyéb szabályoknak.

(iii) Ebből következően a Bank, az EU irányadó jogszabályainak vagy adott esetben az EUMSZ 325. cikkében előírtak mértékéig köteles minden vizsgálatot lefolytatni és minden szükséges intézkedést megtenni annak érdekében, hogy megakadályozza és megelőzze a tiltott magatartás előfordulását az EBB tevékenysége során, miközben a Bank forrásainak ésszerű felhasználását az Európai Unió érdekeinek megfelelően kell biztosítani.¹⁰

(D) Hitelezési műveletek az Európai Unión kívül

19. (i) Bár az EU közbeszerzési irányelvei az Európai Unión kívül nem irányadók, a Bank megköveteli, hogy — az eljárásrend szükséges módosításaival — betartsák az irányelvek főbb mechanizmusait.

(ii) Következésképpen az EBB számos jelentős intézkedést hozott annak érdekében, hogy gondoskodjék a tiltott magatartás előfordulásának megelőzésére és megakadályozására az Európai Unióban érvényben lévővel egyenértékű szabványok kialakításáról. Ezeket alább ismertetjük.

¹⁰ Az EBB Alapokmányában foglaltaknak megfelelően.

20. A Beszerzési útmutató az Európai Unión kívüli finanszírozási műveletek egyik főszabályaként írja elő, hogy a pályázóknak/vállalkozóknak „*feddhetetlenségi garancia*”-t kell nyújtaniuk a finanszírozó részére, ideértve azt a nyilatkozatot is, amelynek értelmében a pályázó/vállalkozó, továbbá ha van, a nevében szabályszerű meghatalmazással, tudtával és beleegyezésével vagy támogatását bírva eljáró üzlettársa, megbízottja vagy alvállalkozója, legjobb tudomásuk szerint sem jelenleg, sem a jövőben nem folytatnak tiltott magatartást sem a pályázati eljárással, sem a szerződés aláírásával kapcsolatban.
21. A *feddhetetlenségi garancia* része a vállalkozónak a tiltott magatartás felfedésére, a vizsgálati jogosultságra és a nyilvántartásra vonatkozó felelősségvállalása.

(E) Finanszírozási megállapodások

22. A Bank finanszírozási megállapodásai megfelelő szerződéses rendelkezésekkel biztosítják a tiltott magatartás megelőzését és megakadályozását.

(F) A projektek megvalósításának nyomon követése

23. A finanszírozási megállapodások aláírását követően az EBB nyomon követi a projekt alakulását annak érdekében, hogy megbizonyosodjék arról, hogy az EBB részéről finanszírozott mögöttes projektet a terveknek megfelelően valósítják meg, továbbá hogy a felmerülő kockázatokat megfelelően kezelik.
24. A Törvényességi Főigazgatóság rendszeres időközönként részt vesz a projektek megvalósításának figyelemmel kísérésében, amely a banki tevékenység folyamatos nyomon követésének része és célja a projektelbírálási szakaszt követően a feddhetetlenséggel és a szabálykövetéssel kapcsolatban esetleg felmerülő problémák kiszűrése, ideértve, de nem kizárólagosan, az átstrukturálás és a tulajdonosváltás eseteit is.
25. A feddhetetlenséggel és a törvényesség betartásával kapcsolatos lényeges aggályokat haladéktalanul jelenteni kell a Bank irányító testületeinek, hogy dönthessenek a megfelelő intézkedésekről és javaslatot tehessenek a probléma orvoslásának és a kockázatmérséklés lehetőségeiről, ha vannak ilyen lehetőségek.
26. A projektek szokásos nyomon követésén kívül az EBB Csaláskivizsgáló Osztálya proaktív feddhetetlenségi vizsgálatot (PFV) is végezhet, amelynek célja:
- (i) a tiltott magatartás megelőzése és megakadályozása korai szakaszában;
 - (ii) annak megállapítása, hogy a szerződéseket a szerződéses feltételek szerint valósították-e meg;
 - (iii) annak ellenőrzése, hogy az EBB forrásait a cél(ok)nak megfelelően használták-e fel; és
 - (iv) javaslattétel az irányelvek, eljárások és kontrollok hatékonyabbá tételére annak érdekében, hogy kevesebb lehetőség adódjék tiltott magatartás megvalósítására a jelenlegi és jövőbeli projektekben.

A Csaláskivizsgáló Osztály önállóan, részletes kockázatértékelési folyamat során választja ki PFV-re a projekteket. A PFV-re kiválasztott projektek részletes vizsgálaton esnek át annak érdekében, hogy kiszűrjék a tiltott magatartásra utaló jeleket.

(G) A Bank rendelkezésére álló szankciók és jogorvoslati lehetőségek

(a) Szerződésben rögzített jogorvoslati lehetőségek

27. Az EBB finanszírozási megállapodásai megfelelő jogorvoslati lehetőségeket tartalmaznak, amelyekkel kezelhető az adott finanszírozási megállapodás szerinti kötelezettségek megszegése. E megoldások közé tartozik a kifizetések felfüggesztése vagy a hitel (vagy a hitel egy részének) lejárat előtti visszafizettetése.
28. Amikor szükséges, a Bank jogi lépéseket is tesz a szabálytalanul felhasznált források visszafizettetése érdekében.

(b) Beszerzésekkel összefüggő jogorvoslati lehetőségek és szankciók

29. Ha ezenkívül megállapítást nyer, hogy a projektpartner tiltott magatartást tanúsított a beszerzési eljárás vagy a projekt végrehajtása során, a Bank
- a. számára kielégítő jogorvoslatot alkalmazhat a tiltott magatartás vonatkozásában;
 - b. alkalmatlannak nyilváníthatja a projektpartnerrel a szerződés elnyerésére; és/vagy
 - c. megtagadhatja a szerződés odaítélésének engedélyezését, és megfelelő szerződéses orvoslati megoldásokat vehet igénybe, például felfüggesztheti a szerződést vagy elállhat tőle, ha a tiltott magatartást nem orvosolják a számára kielégítő módon.

(ii) Továbbá, EU-n belüli projektek vonatkozásában, a 2004/18/EK irányelv 45.1. cikkének és a 2004/17/EK irányelv 54.4. cikkének értelmében, ha a részvételre jelentkezőt vagy a pályázót bünszervezetben való részvételért, korrupcióért, csalásért vagy pénzmosásért olyan jogerős ítéletben marasztalták el, amelyről a finanszírozónak tudomása van (a terrorizmus finanszírozásával később egészült ki a jegyzék¹¹), az ilyen részvételre jelentkezőt vagy a pályázót a bűncselekmény súlyától függő időtartamig kizárják a banki finanszírozású projektben való részvételből.

(c) Az EBB kizárási eljárása

30. Az EBB kizárási eljárásában foglalt rendelkezéseknek és folyamatnak megfelelően az a személy vagy szervezet, akiről, illetve amelyről megállapítják, hogy tiltott magatartást tanúsított, kizárható az EBB-finanszírozású projektekben vagy műveletekben (így a pénzügyi műveletekben) való részvételből.
31. Az EBB kizár minden olyan személyt és szervezetet az EBB-finanszírozású projektekben vagy műveletekben való részvételből, aki vagy amely az EBB Kizárási eljárásának rendelkezései értelmében a közbeszerzési eljárásban való részvételből kizárt pályázók központi adatbázisában szerepel, amelyet az Európai Bizottság működtet.
32. Az EBB kizárási eljárásának egyik rendelkezése szerint az EBB — tárgyalásos megállapodás során — megegyezhet azokkal a személyekkel vagy szervezetekkel, akikkel kapcsolatban felmerült a tiltott magatartás gyanúja. A tárgyalások megoldást nyújthatnak a velük szemben megfogalmazott állítások szerinti esetre (részben vagy egészen) a Bank és a fél (felek) között létrejött megállapodás feltételei alapján.

(H) Az EBB Treasury- és hitelfelvételi műveleteire vonatkozó intézkedések

33. Az EBB többek között az alábbi intézkedéseket hajtotta végre annak érdekében, hogy megelőzze és megakadályozza a tiltott magatartást Treasury- és hitelfelvételi műveletei során:

¹¹ Lásd a 2005/60/EK és a 2006/70/EK irányelveket.

- a. a Treasury- és hitelfelvételi műveletekben részt vevő szerződő feleket átvilágítja a szolgáltatók és a Törvényességi Főigazgatóság bevonásával, a Bank irányadó eljárásainak megfelelően;
- b. minden új terméket feddhetetlenségi és törvényességi szempontból megvizsgál az érintett szolgáltatók és a Törvényességi Főigazgatóság képviselőiből álló Újtermék-bizottság;
- c. a Treasury-műveletek végrehajtására a Nemzetközi Forex Társaság nemzetközi kódjában (a „modellkódban”) megtestesülő elveknek megfelelően kerül sor;
- d. hitelfelvételi és Treasury-műveletekre kizárólag jó hírnevű, szigorú törvényességi intézkedéseket alkalmazó szerződő felekkel kerül sor; e szerződő feleket (például a felsővezetés részéről jóváhagyott és meghatalmazott vezető szervezőket) folyamatosan figyelemmel követi a Kockázatkezelési Igazgatóság, továbbá, ha szükséges, a Törvényességi Főigazgatóság is vizsgálja;
- e. a műveleteket (ideértve az árazással kapcsolatos kérdéseket is) dokumentálják, a telefonbeszélgetéseket rögzítik, az egyes szerződő felekkel folytatott ügyletek nagyságrendjét rendkívüli figyelemmel követik és rendszeresen ellenőrzik házon belül, a belső ellenőrzés keretein belül és külső vizsgálatokkal is;
- f. a teljesítménymutatókkal mért portfólióbefektetések esetében, a szerződő fél ügyleti árajánlatát nyilvántartásba vesszük, és hivatkozási célból megőrizzük;
- g. amikor az EBB a piacról vásárolja vissza hitelviszonyt megtestesítő instrumentumait, az árak meghatározása a belső transzferárakkal összhangban történik; az EBB kizárólag visszakeresletre reagál, aktívan nem törekszik meglévő adósságpozícióinak visszavásárlására; és
- h. az EBB szigorúan elkülöníti egymástól a front office és a back office funkciót, továbbá biztosítja, hogy a Kockázatkezelési Osztály befolyástól mentesen hagyja jóvá árazási feltételeket.

(I) Az EBB irányító testületeinek tagjaira és munkavállalóira vonatkozó intézkedések

34. Az EBB Törvényességi Főigazgatóságának feladatai közé tartozik a *Munkavállalók etikai kódexének*¹² és az *Igazgatási Bizottság etikai kódexének*¹³ alkalmazása azokban az esetekben, amelyek nem tartoznak az Etikai és Törvényességi Bizottság hatáskörébe.
35. **Az EBB irányító testületeinek tagjaira és munkavállalóira vonatkozó etikai kódex:** Az EBB irányító testületeinek tagjai és munkavállalói kötelesek betartani a rájuk vonatkozó etikai kódexben¹⁴ rögzített viselkedési és etikai szabályokat. Ennek elmulasztása az EBB irányító testületeinek tagjaira, illetve munkavállalóira irányadó szabályoknak megfelelően fegyelmi és jogi intézkedéseket eredményezhet az EBB irányító testületeinek tagjaival vagy munkavállalóival szemben.
36. **Feddhetetlenségi és törvényességi nyilatkozat**¹⁵: Ennek értelmében a Bank irányító testületeinek tagjai és munkavállalói kötelesek betartani minden irányadó EBB-szabályt és -szabályzatot, ideértve az irányadó nemzeti törvényeket és jogszabályokat is.

VI. TILTOTTMAGATARTÁS-GYANÚS ESETEK BEJELENTÉSÉNEK KÖTELEZETTSÉGE

(A) EBB-munkavállalók jelentési kötelezettsége

¹² http://www.eib.org/Attachments/thematic/code_conduct_staff_en.pdf;

¹³ Az Igazgatási Bizottság tagjait illetően az Etikai és Törvényességi Bizottság jogköreinek meghatározását az irányadó etikai kódex tartalmazza. http://www.eib.org/attachments/thematic/code_conduct_MC_en.pdf;

¹⁴ Az EBB munkavállalóinak etikai kódexében foglalt rendelkezések – áttételesen – a vállalkozókra és a szaktanácsadókra is vonatkoznak szerződéseik feltételei szerint.

¹⁵ http://www.eib.org/Attachments/general/occo_charter_en.pdf;

37. Az EBB *Visszaélések és szabálysértések bejelentéséről* szóló irányelve¹⁶ átfogó keretet ad az EBB munkavállalóinak, amelyen belül bejelenthetik a tiltottmagatartás-gyanús eseteket.

38. A *Visszaélések és szabálysértések bejelentéséről* szóló irányelv és a *Munkavállalók etikai kódexe* értelmében az EBB munkavállalói kötelesek a Bank tevékenységében tapasztalt, gyaníthatóan törvénybe ütköző összes viselkedést, súlyos visszaélést és a Bank szabályainak, irányelveinek vagy iránymutatásainak megsértését, továbbá minden olyan cselekményt a tudomásszerzést követően haladéktalanul jelenteni, amely a Bank küldetésének vagy jó hírnevének ártana.

(B) Az EBB projektpartnereinek jelentési kötelezettsége

39. A hitelfelvevők kötelesek tájékoztatni a Bankot minden esetleg előforduló tiltott magatartással összefüggő tényről és információról.

40. A feddhetetlenségi garancia értelmében a pályázók, a vállalkozók, az alvállalkozók, a beszállítók és a szaktanácsadók kötelesek jelenteni a finanszírozónak a szervezetüknél a feddhetetlenségi garancia betartásáért felelős bármely személy tudomására jutott összes tiltott magatartást.

(C) A bejelentés módja

41. Minden olyan tiltott magatartást, amelyet az EBB munkavállalói, projektpartnerei, egyéb szerződő felek és partnerek vagy a nagyközönség (így a civil társadalom is) gyanít, ennek az irányelvnek az értelmében a Csaláskivizsgáló Osztálynak kell jelenteni, amely a bejelentett állítások befogadását elismeri. A bejelentés megtehető

- levélben¹⁷;
- e-mailben az investigations@eib.org címre;
- az EBB honlapján elérhető on-line nyomtatványon;¹⁸
- telefonon (+352 4379 87441); vagy
- faxon (+352 4379 64 000)¹⁹

(D) Független panasztételi eljárás

42. A tiltott magatartásra vonatkozó állítások mellett, aki hivatali visszaélést tapasztal, panasszal élhet az EBB Főtitkáránál az EBB panasztételi eljárása szerint.²⁰

(E) A munkavállalók védelme, külső panaszosok

¹⁶ <http://www.eib.org/infocentre/publications/all/eib-s-whistleblowing-policy.htm>

¹⁷ A Csaláskivizsgáló Osztály igazgatója, Európai Beruházási Bank, 100 Bd. Konrad Adenauer, L-2950 Luxembourg

¹⁸ <http://www.eib.org/infocentre/anti-fraud-form.htm>

¹⁹ A tiltott magatartás bejelenthető továbbá közvetlenül az Európai Csalás Elleni Hivatalban (ECsEH). Az ECsEH-hel való kapcsolatfelvétel részletei megtalálhatók a http://ec.europa.eu/anti_fraud/contacts/index_en.htm címen. Az üzleti partnerek kérhetik szokásos EBB-kapcsolattartójukat, hogy létesítsen számukra kapcsolatot a Csaláskivizsgáló Osztállyal a megfelelő esetekben.

²⁰ Hivatali visszaélés alatt a nem kielégítő hivatali ügyintézés vagy az ügyintézés elmulasztását értjük. Hivatali visszaélésről beszélhetünk abban az esetben, ha az EBB csoport a vonatkozó jogszabályokkal, meghatározott politikákkal, normákkal és eljárásokkal össze nem egyeztethető módon, nem a megfelelő igazgatás elvének megfelelően jár el vagy emberi jogokat sért. A megfelelő igazgatás elvével össze nem egyeztethető eljárásra az európai ombudsman többek között az alábbi példákat hozza: hivatali szabálytalanságok, méltánytalan bánásmód, hátrányos megkülönböztetés, hatalommal visszaélés, válaszadás elmulasztása, tájékoztatás megtagadása, indokolatlan késedelem. Hivatali visszaélés felmerülhet még az EBB csoport tevékenységéből adódó környezeti és társadalmi hatások kezelésével, a projektciklusra vonatkozó irányelvekkel és az EBB egyéb politikáival és eljárásaival összefüggésben is. Az irányelv a következő link segítségével érhető el: <http://www.eib.org/infocentre/publications/all/eib-s-whistleblowing-policy.htm>

43. Az EBB a tiltott magatartásra vonatkozó összes állítást (az alábbi 55. és 56. pontok figyelembe vételével) szigorúan titkosan kezeli, azok név nélkül megtehetőek.
44. Ami az EBB munkavállalóinak bejelentéseit illeti, a *Munkavállalók etikai kódexe* és az EBB *Visszaélések és szabálysértések bejelentéséről* szóló irányelve szerint a Bank biztosítja a visszaélés gyanújáról jóhiszemű jelentést tett munkavállalók adatainak bizalmas kezelését, továbbá hogy a munkavállaló a banktól segítséget kap és a bank védelmét élvez.

VII. A VIZSGÁLAT VÉGREHAJTÁSÁNAK ELVEI²¹

(A) Jogosultság a vizsgálat lefolytatására

45. A Vizsgálati Főosztály - Csaláskivizsgáló Osztályának bevonásával - az Európai Csalás Elleni Hivatallal szoros együttműködésben és átlátható módon együtt dolgozva, az alábbi feladatokat látja el:
- az EBB tevékenységével vagy az EBB irányító testületeinek tagjaival és munkavállalóival kapcsolatos, tiltott magatartásra vonatkozó gyanú bejelentésének átvétele;
 - az ilyen ügyek kivizsgálása és közvetlen együttműködés az Európai Csalás Elleni Hivatallal az utóbbi vizsgálatainak elősegítése érdekében; továbbá
 - jelentéstétel a vizsgálat megállapításairól az Elnök, az Európai Csalás Elleni Hivatal és az ellenőrző funkciót is ellátó Auditbizottság részére, továbbá - „amennyit ismernie szükséges” alapon - bármely más munkavállalónak.
46. Ha, véleménye szerint, nem veszélyezteti a vizsgálatot, az ECsEH kérheti a Csaláskivizsgáló Osztály közreműködését az EBB irányító testületeinek tagjaival és munkavállalóival kapcsolatos olyan jellegű állítások belső vizsgálata során, amelyek fegyelmi vagy büntető eljáráshoz vezethetnek. Sürgős fellépést igénylő helyzetben a Csaláskivizsgáló Osztály, az ECsEH-hel egyeztetve jogosult minden olyan intézkedés megtételére, amelyre a vizsgálathoz szükség van, nevezetesen elrendelheti a bizonyítékok megőrzését.

(B) Függetlenség

47. Csaláskivizsgáló Osztály teljes függetlenséget élvez feladatai végzése során. Az ECsEH-re ruházott hatáskörök sérelme nélkül, a Csaláskivizsgáló Osztály vezetője teljes jogkörrel rendelkezik arra, hogy - más személy vagy szervezet előzetes értesítése, jóváhagyása és közbeavatkozása nélkül - a hatáskörébe tartozó vizsgálatokat elindítsa és végrehajtsa, továbbá hogy azokról jelentést készítsen.

(C) Szakmai követelmények

48. A Csaláskivizsgáló Osztály valamennyi vizsgálatát az egyenlő elbánás elvével összhangban, pártatlanul, az érintett személyek és szervezetek jogainak kellő figyelembe vételével kell elvégezni. Az ártatlanság vélelme megilleti a visszaélés gyanújával érintett személyeket. A vizsgálatban részt vevő személyeknek (azoknak is, akik ellen folyik a vizsgálat, illetve azoknak is, akik a vizsgálatot végzik) tisztában kell lenniük jogaikkal és kötelezettségeikkel, s biztosítaniuk kell, hogy azok teljes mértékben érvényesülnek.
49. A vizsgálatokat különösen az EBB Vizsgálati Főosztályának vizsgálatok lefolytatására kidolgozott eljárásrendjével („vizsgálati eljárásrend”) összhangban kell elvégezni.

(D) A Csaláskivizsgáló Osztály és az ECsEH hozzáférése az információkhoz

²¹ Ez a rész a tiltott magatartás kivizsgálásának eljárásrendjét ismerteti részletesen. A vizsgálatokat a Vizsgálati Főosztály — a Csaláskivizsgáló Osztály bevonásával — az Európai Bíróság 2003. július 10-én az Európai Bizottság kontra EBB 15/00. számú ügyben hozott ítélete szerint értelmezett, az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló 1073/1999/EK európai parlamenti és tanács rendelettel és az 1074/1999/EK számú Euratom rendelettel, továbbá az EBB Kormányzótanácsának az EBB és az ECsEH közötti együttműködéséről szóló, 2004. július 27-i határozatával összhangban és azok sérelme nélkül végzi. A pénzmosásra és a terrorizmus finanszírozására vonatkozó bejelentéseket a Csaláskivizsgáló Osztály végzi szoros együttműködésben a Törvényességi Főigazgatósággal.

50. Az EBB irányító testületeinek tagjai és munkavállalói kötelesek haladéktalanul, teljes körűen, hatékonyan és a Csaláskivizsgáló Osztály által előírt módon együttműködni a Csaláskivizsgáló Osztállyal és az ECsEH-hel, így kötelesek válaszolni a feltett kérdésekre, megadni a kért információkat és átadni a nyilvántartásokat.
51. A vizsgálat lefolytatása érdekében teljes körű hozzáférést kell biztosítani a Csaláskivizsgáló Osztály és az ECsEH részére az EBB-n belül az érintett munkavállalókhöz, információkhoz, adatokhoz (köztük az elektronikusan tárolt adatokhoz is) és dokumentumokhoz.
52. Az Csaláskivizsgáló Osztály és az ECsEH jogosult megvizsgálni - helyzettől függően - az érintett projektpartnerek, az EBB egyéb szerződő feleinek és partnereinek könyveit és nyilvántartásait.
53. A Bank - a vonatkozó adatvédelmi rendelkezések tiszteletben tartásával - egyetértési megállapodást köthet bűnüldöző vagy hasonló szervezetekkel az információcsere megkönnyítése érdekében a gyanított tiltott magatartással kapcsolatos, közös érdekeket érintő esetekben.
54. A Bank kérheti, hogy „*partie civile*” (felperes) lehessen a saját vizsgálataival kapcsolódó bírósági eljárásokban, amennyiben, megítélése szerint, ez szolgálja a Bank érdekeit, konkrétan, hogy maximalizálja a gyanított tiltott magatartásra vonatkozóan a Bank rendelkezésére álló információkat és bizonyítékokat.

(E) Titoktartás

55. A Bank információ-hozzáférésre vonatkozó szabályainak keretében a vizsgálatok során keletkezett és gyűjtött összes nem publikus információt és dokumentációt szigorúan bizalmasan kell kezelni. Az összegyűjtött információkat az érdekeltek érdekére és a vizsgálat tisztességére figyelemmel is bizalmasan kell kezelni.
56. Különösen a bejelentés tárgyát, valamint a tanúk és a bejelentők kilétét kell bizalmasan kezelni a vizsgálatok során olyan mértékben, amely nem veszélyezteti a vizsgálat érdekeit.
57. A Csaláskivizsgáló Osztály kizárólag a hozzáférési jogosultsággal rendelkező személyeknek vagy szervezeteknek köteles írásban feltárni ezeket az információkat, egyébként pedig csak azoknak, akiknek szükséges tudniuk.

(F) Az EBB irányító testületeinek tagjai és munkavállalói számára biztosított jogok

58. A vizsgálat során az EBB irányító testületeinek tagjait és munkavállalóit megilleti a tisztességes eljáráshoz való jog, különösen az, hogy erről a lehető leghamarabb értesüljenek, kivéve amikor ez veszélyezteti a vizsgálatot. A jelen irányelv, a vizsgálati eljárásrend és a megfelelő etikai kódex rendelkezései képezik az irányító testületek és munkavállalók jogainak keretét a vizsgálat során.
59. Az EBB irányító testületeinek vizsgálat alatt álló tagjait és munkavállalóit mindenképpen értesíteni kell a velük szemben megfogalmazott állításokról és felmerült bizonyítékokról, továbbá lehetőséget kell biztosítani részükre, hogy reagáljanak az állításokra, mielőtt a számukra kedvezőtlen lépésre sor kerül.
60. A gyanított visszaélés kivizsgálását haladéktalanul el kell kezdeni és ésszerű határidőn belül be kell fejezni.

VIII. ADATVÉDELEM

61. Az adatok feldolgozását ennek az irányelvnek a keretein belül a Bankra irányadó szabályzatokban foglalt elvekkel és szabályokkal²² és az Európai Adatvédelmi Biztos (EAB) vonatkozó álláspontjával összhangban kell kezelni.
62. Az érintett személynek jogában áll a vele kapcsolatos adatokhoz hozzáférni, azokat javítani és (bizonyos körülmények között) letiltani, felvéve a kapcsolatot az adatfeldolgozási ellenőrrel²³. Ugyancsak bármikor felveheti a kapcsolatot az európai adatvédelmi biztossal²⁴ annak érdekében, hogy ellenőrizni tudja, hogy az ráruházott jogokat tiszteletben tartják-e.

IX. FEGYELMI ELJÁRÁSOK

63. A Bank elnöke dönt a megfelelő és arányos fegyelmi intézkedésekről a Munkavállalói szabályzat 38-40. cikkeinek rendelkezéseinek megfelelően, figyelembe véve a súlyosbító, illetve enyhítő körülményeket.
64. Ha a Bank irányító testületeinek valamely tagja érintett, az elnök vagy, a helyzettől függően, az Auditbizottság köteles tájékoztatni a Bank illetékes döntéshozó testületét.
65. A mentességről a belső vizsgálattal összefüggésben történő lemondásnak az Európai Unió előjogairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyvvel összhangban kell történnie²⁵.

X. MÁS INTÉZMÉNYEK ELÉ TERJESZTÉS, SEGÍTSÉGNYÚJTÁS MÁS INTÉZMÉNYEKNEK

(a) Nemzeti hatóságok

66. A Csaláskivizsgáló Osztály - kérés alapján - további kivizsgálásra vagy vádemelésre nemzeti és/vagy az Európai Unió kívüli hatóságok elé terjesztheti a tiltott magatartás gyanújára vonatkozó bejelentéseket. Abban az esetben azonban, amikor az ECsEH folytatja le a vizsgálatot, a Hivatal az illetékes hatóságokhoz továbbítja a vizsgálatot lezáró jelentését.
67. Ha a tiltott magatartás gyanújára vonatkozó bejelentés kivizsgálását nemzeti hatóság kezdi meg, és a kivizsgálás EBB-finanszírozást is érint, a Csaláskivizsgáló Osztály köteles a szolgálatokkal egyeztetve kapcsolatot tartani a nemzeti hatóságokkal és megfelelő segítséget nyújtani nekik.
68. Ha a vizsgálatot bíróság, rendészeti, igazgatási, jogi vagy adóhatóság folytatja le, a Csaláskivizsgáló Osztály határozhat úgy, hogy megvárja a vizsgálat eredményét és a megállapításokról készült dokumentumból kér egy példányt, mielőtt további intézkedéseket tesz.

²² A személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (Hivatalos Lap, L8/1, 2001.1.12.)

²³ Az adatfeldolgozó ellenőr az alábbi címen érhető el: investigations@eib.org

²⁴ www.edps.europa.eu

²⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12006E/PRO/36:EN:HTML> (Lásd a 18., 19. és a 22. cikket.)

(b) Nemzetközi szervezetek

69. A Banknak az információ nyilvánosságra hozatalára vonatkozó szabályait és eljárásait, továbbá az irányadó adatvédelmi szabályokat betartva, a Csaláskivizsgáló Osztály segítséget nyújthat más nemzetközi pénzügyi szervezetek vizsgálati szerveinek, illetve átadhatja részükre a megfelelő információkat.
70. Hasonlóképpen a Csaláskivizsgáló Osztály is nyújthat segítséget más nemzetközi szervezeteknek és hatóságoknak a tiltott magatartás gyanújára vonatkozó bejelentésekkel kapcsolatban.

XI. VEGYES RENDELKEZÉSEK

71. A Csaláskivizsgáló Osztály az előző év tevékenységét általánosan ismertető *Éves vizsgálati jelentést* készít és mutat be az Igazgatóságnak és az Auditbizottságnak, amely ezt követően felkerül a Bank honlapjára.
72. Ezt az irányelvet rendszeres időközönként hivatalosan felül kell vizsgálni. Az EBB honlapján postafiókot rendszeresített (infodesk@eib.org), ahová észrevételek küldhetők.
73. Az irányelv aktualizálása a következők alapján történik:
- EU-jogszabályváltozás, pl. irányelvváltozás stb.;
 - nemzetközi pénzügyi szervezetek közötti megállapodások és nemzetközi legjobb gyakorlat;
 - az EBB irányelveiben és eljárásrendjében bekövetkező változások és
 - az EBB által szükségesnek és megfelelőnek ítélt egyéb változások.

Kapcsolat

Általános ügyekben:

Tájékoztató Iroda

 +352 4379-22000

 +352 4379-62000

 info@eib.org

Európai Beruházási Bank

98-100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxembourg

 +352 4379-1

 +352 437704

www.eib.org